

©Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim

Wsparcie rozwoju różnorodności językowej w Polsce

W artykule 7, punkcie 4 sygnatariusze są zachęceni do tworzenia organizacji, których zadaniem będzie doradzanie władzom w sprawach związanych z językami regionalnymi i mniejszościowymi. W 2024 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego powołał Instytut Różnorodności Językowej Rzeczypospolitej w Warszawie. To pierwsza instytucja kultury, dla której kwestie języka są wiodące i istotne zarówno z punktu widzenia dziedzictwa kulturowego, jak i kultury współczesnej. Dotyczy to nie tylko języków regionalnych i mniejszościowych, lecz także m.in. polskiego języka migowego i odmian językowych stanowiących o różnorodności językowej Polski.

Biuro Instytutu: ul. Białostocka 22/11, 03-741 Warszawa

+48 530 325 200 | kontakt@irjr.pl | irjr.pl

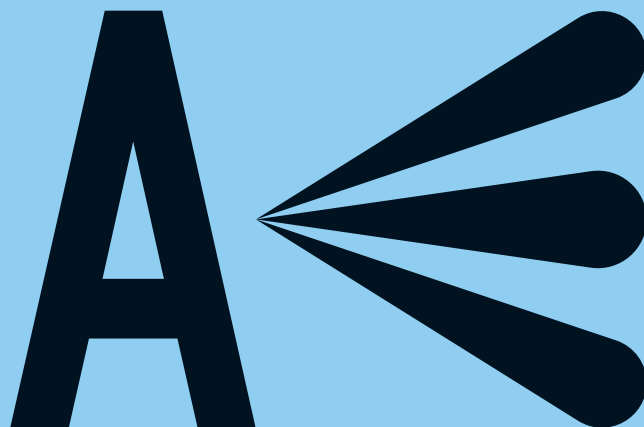

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Europejska karta języków regionalnych lub mniejszościowych

Czym jest Europejska karta języków regionalnych lub mniejszościowych?

To ważny dla ochrony różnorodności językowej dokument, przyjęty przez Radę Europy w 1992 r. i podpisany przez Polskę w 2003 r. Zapisy Karty obowiązują w Polsce od 2009 r. Władze polskie uznały tym samym, że ochrona i promocja tych języków stanowi ważny wkład w budowę Europy opartej na zasadach demokracji i różnorodności kulturowej w ramach suwerenności narodowej oraz integralności terytorialnej.

Karta, obok Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych ONZ, Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych oraz Europejskiej konwencji praw człowieka, stanowi, że prawo do używania języków regionalnych, mniejszościowych oraz tzw. języków nieterytorialnych w życiu prywatnym i publicznym jest niezbywalnym prawem każdego człowieka.

Podpisanie karty oznacza, że polityka, ustawodawstwo i praktyka państwa sygnatariusza mają opierać się m.in. na:

- Uznaniu języków mniejszościowych i regionalnych za bogactwo kulturowe.
- Podejmowaniu realnych działań promujących języki mniejszościowe i regionalne.
- Zachęcaniu do używania i ułatwianiu stosowania tychże języków w mowie i piśmie, w życiu publicznym oraz prywatnym.
- Promowaniu badań i studiów nad językami regionalnymi i mniejszościowymi.
- Zapewnieniu osobom, które żyją na obszarze, gdzie używa się tych języków, edukacji, jeśli wyrażą taką chęć.
- Promowaniu wzajemnego zrozumienia między grupami językowymi, w tym także obopólnego szacunku i tolerancji.

Europejska karta języków regionalnych lub mniejszościowych zobowiązuje m.in. rządy do następujących działań:

- Zapewnienia medialnej oferty programowej w językach mniejszościowych i regionalnych.
- Stworzenia lub ułatwienia utworzenia co najmniej jednego kanału telewizyjnego oraz radiowego w języku mniejszościowym i regionalnym.
- Produkcji i dystrybucji utworów dźwiękowych i audiowizualnych w językach mniejszościowych i regionalnych.
- Promowania, prezentacji, gromadzenia dzieł artystycznych w tych językach.
- Wspomagania i rozwijania dubbingu, przekładów, list dialogowych w językach regionalnych i mniejszościowych.
- Wspomagania przedsięwzięć kulturalnych, które wykorzystują języki regionalne i mniejszościowe, i zachęcania do posługiwania się tymi językami podczas działań kulturalnych.
- Wspomagania usług tłumaczeniowych oraz badań terminologicznych z zakresu administracji, działań społecznych, prawa, techniki itp.
- W przypadku mniejszości narodowych ułatwienia kontaktów na różnych polach ze społecznościami mówiącymi w tym samym języku w innych krajach poprzez odpowiednie umowy o współpracy transgranicznej.
- Rozwijania współpracy transgranicznej pomiędzy władzami regionalnymi i lokalnymi, na których terytorium tego samego języka używa się w formie identycznej lub podobnej.